Länsstyrelsen
Västra Götaland

Datum
2021-11-02

Ärendebeteckning
513-46710-2019

Enligt till akten
hörande sändlista

Beslut om vattenskyddsområde Grimsås i Tranemo kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken (1998:808, MB) det område inom Tranemo kommun som avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) som vattenskyddsområde. Berörda sakägare framgår av den till akten hörande sakägarlistan.

Syftet med vattenskyddsområdet är att skydda det vatten som ska användas för dricksvattenproduktion. Vattenskyddsområdet utgör även ett stöd vid samhällsplanering, tillsyn och prövning.

För att tillgodose syftet meddelar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 22 § MB, att nedan angivna föreskrifter ska gälla inom vattenskyddsområdet. Enligt 7 kap. 22 § MB gäller föreskrifterna omedelbart även om de överklagas. Föreskrifterna träder i kraft 1 december 2021.

Vattenskyddsområdet är indelat i primär skyddszon och sekundär skyddszon.

Sökande om inrättande av vattenskyddsområdet, huvudman för vattentäkten och i vars intresse vattenskyddsområdet fastställts är Tranemo kommun.

Dispens och tillstånd enligt föreskrifter i detta beslut ska, med stöd av 7 kap. 22 § MB, prövas av den kommunala nämnd som har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Länsstyrelsens beslut från 26 juni 1973 om vattenskyddsområde Kvistbäck med tillhörande skyddsföreskrifter, och som kungjordes i Älvsborgs läns allmänna kungörelser nr 154 år 1973, upphör att gälla i och med att föreskrifterna i detta beslut träder i kraft.

Föreskrifter enligt 7 kap. 22 § MB om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter

1 § - Petroleumprodukter

a) Inom den primära skyddszonen är hantering av större mängd än 25 liter petroleumprodukter **förbjudet.**

b) Inom den sekundära skyddszonen kräver hantering av större mängd än 250 liter petroleumprodukter **tillstånd.**

Undantag för a och b gäller;
- *befintlig lagring som har tillstånd sedan tidigare och har sekundärt skydd eller befintlig lagring som sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.*
- *transport.*
- *vid vägunderhåll.*
- *petroleumprodukter i fordon eller bränsle i reservkraftverk.*

Petroleumprodukter avser här bensin, diesel, olja och liknande produkter som kan påverka grundvattnet.

Hantering avser här en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Sekundärt skydd avser anordning som säkerställer att vätska kan uppfångas från en läckande cistern, tank eller annan behållare. En invallning, eller rum inomhus med täta väggar, tak och golv är en typ av sekundärt skydd. För rörledningar och slangledningar är dubbelmantling en typ av sekundärt skydd.

2 § - Miljöfarliga kemiska produkter

a) Inom den primära skyddszonen är hantering av miljöfarliga kemiska produkter i större mängder än för hushållsbehov **förbjudet.**

b) Inom den sekundära skyddszonen kräver hantering av miljöfarliga kemiska produkter i större mängder än för hushållsbehov **tillstånd.**

Undantag för a och b gäller;
- *befintlig lagring som sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.*
- *transport.*
- *vid vägunderhåll.*

Miljöfarliga kemiska produkter avser här kemiska produkter klassificerade och märkta som miljöfarliga enligt Kemikalieinspektionens anvisningar, exempelvis impregneringsmedel och lösningsmedel.

Hantering avser här en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Hushållsbehov avser här hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

3 § - Kemiska bekämpningsmedel

a) Inom primär skyddszon är yrkesmässig spridning av kemiska bekämpningsmedel **förbjuden**.

b) Inom sekundär skyddszon kräver yrkesmässig spridning av kemiska bekämpningsmedel **tillstånd.**

Undantag för a och b gäller;
- *punktsanering av skadeinsekter och invasiva främmande arter.*

c) Inom primär och sekundär skyddszon är jord- eller vattenslagning av plantor som behandlats med kemiska bekämpningsmedel **förbjuden.**

Kemiska bekämpningsmedel avser här kemiska produkter som är avsedda att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Ogräsättika och såpvatten räknas inte som bekämpningsmedel i dessa föreskrifter.

Yrkesmässig avser här verksamhet som kan bedrivas av såväl fysiska som juridiska personer. För att någon ska anses yrkesmässigt bedriva en verksamhet förutsätts att verksamheten har en viss omfattning och varaktighet samt att den har ett fastställt vinstsyfte och är av självständig karaktär. Förhållanden som tyder på yrkesmässig verksamhet:

• Verksamheten bedrivs i bolagsform
• Verksamhetsutövaren är bokföringsskyldig
• Verksamhetsutövaren är momsredovisningsskyldig

Invasiv främmande art avser här en främmande art vars introduktion eller spridning har konstaterats hota eller negativt inverka på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster.

4 § - Upplag

a) Inom primär skyddszon är permanent upplag av bark, flis, spån, timmer, grenar och toppar **förbjudet**.

b) Inom primär skyddszon kräver tillfälligt upplag av bark, flis, spån, timmer, grenar och toppar **tillstånd.**

c) Inom sekundär skyddszon kräver permanent upplag av bark, flis, spån, timmer, grenar och toppar **tillstånd.**

Undantag för a, b och c gäller;
- *upplag av ved eller andra träbaserade produkter, avsedda för uppvärmning av bostad.*
- *upplag under en period kortare än 3 månader*

Dessutom gäller undantag för c;
- *upplag med tät täckning.*

d) Inom primär och sekundär skyddszon är upplag av avfall, förorenade massor eller med massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll **förbjudet.**

Undantag för d gäller;
- *Upplag i anslutning till pågående markarbeten.*
- *Dikningsmassor.*

e) Inom primär och sekundär skyddszon är upplag av snö som härrör från trafikerade ytor utanför aktuell skyddszon **förbjudet**.

f) Inom primär och sekundär skyddszon är upplag av vägsalt och dammbindningsmedel **förbjudet.**

Upplag avser här tillfällig eller permanent förvaring på marken eller i vattnet. Komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten är inte att betrakta som upplag.

Permanent upplag avser här längre tid än en ett år.

Tillfälligt upplag avser här 3–12 månader.

5 § - Materialtäkter och markarbeten

a) Inom primär och sekundär skyddszon är materialtäkt **förbjuden.**

b) Inom primär och sekundär skyddszon kräver markarbeten **tillstånd.**

Undantag för b gäller;
- *Schaktnings- och markarbeten med en sammanhängande volym mindre än 150 m^3.*
- *underhåll av markledningar.*
- *nyanläggning av markförlagd el-, tele- eller IT-ledning inom vägområde.*
- *vid vägunderhåll.*

c) Inom primär och sekundär skyddszon är återfyllnad med avfall, massor med okänt föroreningsinnehåll eller massor som är förorenade **förbjudet.**

Materialtäkt avser här täkt av berg samt sten, grus, sand, lera, torv eller andra jordarter.

Markarbeten avser här schaktning, borrning, fyllning, spontning, pålning och andra liknande arbeten på land.

Förorenade massor avser här massor från ett förorenat område eller efterbehandlingsprojekt, d.v.s. från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt. Vad som avses med förorenade massor kan därför variera mellan olika platser och får avgöras av tillsynsmyndigheten.

6 § - Energianläggningar och brunnar

a) Inom primär och sekundär skyddszon kräver nyetablering av anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från jord, berg eller vatten **tillstånd.**

b) Inom primär skyddszon är nyetablering av enskild brunn för vattenuttag **förbjudet.**

c) Inom sekundär skyddszon kräver nyetablering av enskild brunn för vattenuttag **tillstånd.**

Enskild brunn avser här brunn som inte nyttjas för kommunal vattenförsörjning.

Föreskrift enligt 7 kap. 22 § MB om skyltar

7 § - Skyltar

a) Inom vattenskyddsområdet får vattentäktens huvudman ta annans mark i anspråk för att sätta upp informationsskyltar om vattenskyddsområdet.

Undantag från föreskrifterna

8 § - Undantag från föreskrifterna

a) Föreskrifterna enligt 7 kap. 22 § MB ska inte utgöra hinder för den hantering och de verksamheter, inklusive nyanläggning, som är nödvändiga för drift, utveckling och underhåll av den kommunala vattentäkten och vattenverket.

b) Tillstånd enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats eller kräver tillstånd enligt andra kapitel i miljöbalken, enligt förordning utfärdad med stöd av miljöbalken eller föreskrifter meddelade av miljöbalken. Vidare krävs inte prövning enligt vattenskyddsbeslutet om frågan är prövad, eller kommer att prövas enligt väglagen (1971:948), lag om byggande av järnväg (1995:1649), ellagen (1997:857) eller andra lagar där krav på miljöbedömning enligt 6 kap. MB ställs.

Övergångsbestämmelser

9 § - Övergångsbestämmelser

a) Förbud eller tillståndsplikt för befintliga verksamheter, anläggningar och pågående markanvändning börjar gälla först ett år efter att dessa föreskrifter trätt i kraft. Om dispens från ett förbud har sökts innan förbudet börjar gälla, eller om tillstånd har sökts innan tillståndsplikten börjar gälla, får den prövade verksamheten fortgå, anläggningen kvarstå och markanvändningen fortsätta, så länge som dispens eller tillstånd inte nekats.

Beskrivning av ärendet

I december 2019 ansökte Tranemo kommun om att Länsstyrelsen skulle besluta om vattenskyddsområde för Grimsås vattentäkt. Ansökan inkluderade teknisk beskrivning, riskbedömning, förslag till avgränsning och föreskrifter. Vattenskyddsområdet berör både Tranemo kommun och Gislaveds kommun. Tranemo kommun har därför ansökt om att både Länsstyrelserna i Västra Götalands län och Jönköpings län ska besluta om vattenskyddsområde och meddela föreskrifter.

Kommunen ansöker

Kommunens ansökan beslutades av kommunstyrelsen 2019-11-18 och inkom till Länsstyrelsen i Västra Götaland 2019-12-09. Länsstyrelsen i Västra Götaland har begärt kompletteringar i ärendet och dessa inkom 2020-09-28. I samband med kompletteringarna skickades ansökan även till Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Myndighetssamråd

I mars 2021 skickades förslaget på remiss till Sveriges geologiska undersökning, Trafikverket och Skogsstyrelsen. Sveriges geologiska undersökning och Trafikverket lämnade ingen erinran.

Skogsstyrelsen lämnar följande yttrande:

Vid alla skogsbruksåtgärder finns en risk att vattenkvaliteten påverkas.

- Vid alla typer av avverkning där den växande biomassan minskar stiger grundvattennivåerna eftersom trädens vattensugande förmåga minskar. Avrinningen från ett hygge jämfört med från ett växande bestånd fördubblas i princip. Gallring av ett bestånd leder till att avrinningen ökar med upp emot 15–20%. En ökad avrinning ökar risken för transport av partiklar, humus, näring och tungmetaller. En väl tilltagen skyddszon mot sjöar, vattendrag och källflöden minskar de negativa riskerna.
- I samband med föryngringsavverkning som resulterar i ett hygge blir marken inte bara blötare (se ovanstående punkt för förklaring) utan också varmare eftersom träden inte skuggar längre. Varmare och blötare förhållanden stimulerar svampar och bakterier och deras processer går snabbare. Detta medför att näringsomsättningen och andra kemiska processer i marken ökar under hyggesfasen. Den totala mängden näring som kan riskera att läcka ut ökar därför under hyggesfasen och är som högst 3–5 år efter en avverkning i södra Sverige. Genom väl tilltagna skyddszoner mot sjöar, vattendrag och källflöden kan detta näringsläckage minskas.
- I samband med föryngringsavverkning och gallring kan körskador uppstå både från skördare som avverkar träden och från skotare som transporterar ut virket. Körskador i fuktiga eller blöta miljöer, eller som skapar direkta kanaler ut i sjöar och vattendrag kan leda till

ökad transport av näringsämnen, tungmetaller, humus och partiklar ut i vatten. Passeras diken, vattendrag eller källflöden ökar riskerna.
- Dikesrensning och skyddsdikning efter slutavverkning kan påverka vattenkvaliteten genom en ökad risk för transport av näring, tungmetaller, humus och partiklar.
- Dragning av basvägar och skogsbilvägar kan ha stor påverkan på vattnets rörelse genom landskapet. Naturliga vattenflöden kan dämmas eller ledas om. Dessutom kan risken för läckage av näring, tungmetaller, humus och slam öka på motsvarande sätt som vid dikesrensning.
- Avlägg av timmer och GROT mm kan ge upphov till läckage av näring och fenoler mm.
- Bränsle- och fordonstankar kan ge spill och läckage av petroleumprodukter.

Förslag till beslut

Länsstyrelsen skickade den 21 maj 2021 förslag till beslut på remiss och förelade i samma process sakägare att yttra sig. Länsstyrelsen beslutade den 21 maj 2021 om att delgivning ska ske genom kungörelsedelgivning.

Inkomna remissyttranden

Remissyttranden inkom från Gislaveds kommun och Trafikverket. En privat markägare inom Västra Götalands län yttrade sig även över remissen. Eftersom yttrandet föranledde vissa ändringar hanteras markägarens synpunkter även inom Länsstyrelsen i Jönköpings beslut. Detta eftersom vattenskyddsområdet inom de båda länen ska ha identiska föreskrifter. Trafikverket lämnade ingen erinran. Skogsstyrelsen yttrade sig med anledning av synpunkterna på 4 § efter Länsstyrelsens begäran.

1 § - Petroleumprodukter. Gislaveds kommun anser att definitionen på sekundärt skydd bör omformuleras så att dubbelmantrad cistern tas bort från definitionen. Gislaveds kommun påpekar att en dubbelmantlad cistern inte skyddar mot spill från överfyllnad. Enligt föreskrifterna NFS 2017:5 anses inte heller en dubbelmantlad cistern vara en cistern med sekundärt skydd.

3 § - Kemiska bekämpningsmedel. En privat markägare lämnar följande synpunkt. Utifrån den rapport som CKB och HaV har presenterat, Identifiering av vattenskyddsområden med låg risk för påverkan av växtskyddsmedel HaV 2018:14, så borde rimligen detta vattenskyddsområde hamna i kategorin låg risk för påverkan av bekämpningsmedel. Det är därför inte motiverat med ett förbud och tillståndspliktsförfarande med tanke på att det redan finns befintliga regleringar av bekämpningsmedel. §3 kan därmed utgå.

4 § - Upplag - skogsbruksåtgärder. Gislaveds kommun anser att undantaget att upplag av bark, flis, spån, timmer, grenar och toppar

under en period kortare än 3 månader ska tas bort. Detta då Gislaveds kommun ser att det finns risker med upplag i primär zon även under en kortare period än tre månader.

En privat markägare lämnar följande synpunkt. 4 § är rörig att förstå. Jag anser att föreskriften inte är motiverad. Enligt HaVs nya vägledning för inrättande av vattenskyddsområden, ska eventuella skyddsföreskrifter vara väl motiverade. En riskanalys ska upprättas där det tydligt framgår vilka motiverade risker som ligger till grund till föreskriften. Enligt den ganska tunna riskanalys som finns i det tekniska underlaget klassas lagring av virke mm i riskklass 1, lägsta riskklass. Det motiverar inte en föreskrift. Bakgrunden till föreskriften är hämtad från de allmänna råden som nu inte längre är gällande. I HaVs rapport; Bättre rådlös än rådvill? redogörs bakgrunden till det allmänna rådet om timmerlagring. Det som avsågs var större timmerterminaler vilket inte kommer att vara aktuellt i detta fall. Och skulle det bli det, är timmerterminaler tillståndspliktiga enligt miljöbalken. I praktiken kommer det aldrig bli fråga om någon lagring av timmer/massaved under någon längre tid och i större omfattning. Det blir i så fall ved till husbehov vilket ändå är undantaget. Sammantaget är §4 gällande timmer m.m. onödig och saknar motiv.

4 § - Upplag av avfall etc. Gislaveds kommun framför följande. Enligt föreskriften är det även tillåtet med tillfälliga upplag av avfall, förorenade massor eller massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll i samband med markarbeten. Gislaveds kommun föreslår att undantaget begränsas till att tillfälliga upplag ska ske i anslutning till den plats där markarbeten utförs.

En privat markägare framför följande. Formuleringen i punkt d i 4 § omöjliggör dikning eftersom dikningsmassorna har okänt föroreningsinnehåll. Risken att dessa massor skulle innehålla någon förorening med tanke på dess placering är dock väldigt liten. Att köra bort dikesmassor är i sig en miljöbelastning och ökad kostnad men även en ökad risk för vattentäkten i och med att fler arbetsfordon är inblandade vilket ökar risken för olycka. Förslagsvis förses denna punkt med ett undantag om att det inte rör dikesmassor. När det gäller upplag av miljöfarligt avfall bör det vara möjligt att lagra detta på hårdgjord yta, dvs samma logik som för undantagen gällande kemiska produkter.

6 § - Energianläggningar och brunnar. Gislaveds kommun anser att energianläggningar från berg eller vatten utgör en så stor risk att de bör förbjudas i primär zon.

Övrigt. Gislaveds kommun undrar om det inte ska finnas regler kring gamla cisterner, fordonstvättar samt etablering av verksamheter som riskerar att förorena grundvattnet likt de andra vattenskyddsföreskrifterna i Tranemo kommun.

En privat markägare framför att kostnader som miljö- och hälsoskyddsnämnden har för prövning enligt vattenskyddsföreskrifterna är en avgift som ska bäras av VA-kollektivet eftersom åtgärden är till för att skydda allmänhetens vattenförsörjning. Kostnaden ska alltså inte bekostas av den enskilde.

Motivering till beslutet

Bedömning

Länsstyrelsen bedömer att Grimsås vattentäkt med tillhörande skyddszoner uppfyller förutsättningarna att beslutas som vattenskyddsområde enligt 7 kap. 21 § MB. Grimsås vattentäkt försörjer Grimsås samhälle med dricksvatten. Beslut om vattenskyddsområde för kommunal grundvattentäkt följer målen i vattenförvaltning, miljömål och kommuners översiktsplanering.

Genom beslut om vattenskyddsområde Grimsås stärks skyddet för vattentäkten och dess betydelse tydliggörs bland annat i kommunens planarbete. Den till akten hörande tekniska underlaget med förslag till vattenskyddsområde och föreskrifter utgör grunden för områdets avgränsning och föreskrifter (*Grimsås vattenskyddsområde. Tekniskt underlag medförslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter 2019-07- 01*). Länsstyrelsen bedömer detta underlag som tillräckligt för att kunna besluta om vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter. Det tekniska underlaget kan beställas från Länsstyrelsen eller Tranemo kommun.

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av miljömålen. Beslut om vattenskyddsområde för Grimsås bidrar till miljökvalitetsmålen ”*Grundvatten av god kvalitet*” och ”*God bebyggd miljö*”.

Länsstyrelsens beslut från 26 juni 1973 om vattenskyddsområde Kvistbäck med tillhörande skyddsföreskrifter upphör att gälla i och med att föreskrifterna i detta beslut träder i kraft.

Vattenskyddsområdets avgränsning

Vattenskyddsområdet är avgränsat med en primär och en sekundär skyddszon. Zonerna är anpassade utifrån den risk som markanvändningen kan innebära för råvattnet. Föreskrifterna inom respektive zon är anpassade för att minska risken men samtidigt inte vara mer långtgående än nödvändigt. Gränsen mellan primär och sekundär skyddszon är satt så att uppehållstiden för vatten i marken (grundvatten) beräknas vara minst 100 dygn. För den sekundära zonens yttergräns är uppehållstiden minst 1 år. En utförlig beskrivning kring uträkningen av zonerna finns i det till akten hörande tekniska underlaget.

Föreskrifter

Syftet med skyddsföreskrifterna är att minimera risk för påverkan på Grimsås vattentäkt så att vattnet efter normalt reningsförfarande kan användas för dricksvattenförsörjning. Det tekniska underlaget beskriver närmare verksamheter och andra potentiella föroreningskällor.

Föreskrifterna är utformade både för att förhindra diffus påverkan på grundvattnet och för att minska risken för olyckor som i sin tur kan påverka grundvattnet. I sammanhanget bör det påtalas att det bara är inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter som får regleras i vattenskyddsbeslut.

För de föreskrifter där det krävs tillstånd är utgångspunkten att tillstånd ska ges. Syftet med kravet på tillstånd är att ge prövningsmyndigheten möjlighet att förena tillståndet med lämpliga villkor så att syftet med vattenskyddsområdet inte äventyras, och att i undantagsfall även besluta om förbud mot verksamheten då särskilda skäl finns för ett förbud.

Bedömningsunderlag för hantering av tillstånd finns i det tekniska underlaget. Vid hanteringen av tillstånd ska även utrymme ges för en lämplig bedömning utifrån varje given situation. Vattenskyddsbeslutet är tänkt att fungera under lång tid framöver och det går därför inte att i detta förslag till beslut förutse alla framtida tillståndsansökningar och hur de ska hanteras. En längre motivering till föreskrifterna finns i det tekniska underlaget.

Länsstyrelsen bemöter inkomna synpunkter angående föreskrifter nedan.

1 § - Petroleumprodukter. Definitionen av sekundärt skydd omformuleras i enlighet med Gislaveds kommuns yttrande.

3 § - Kemiska bekämpningsmedel. I riskanalysen som bifogats ansökan bedöms hantering av bekämpningsmedel i jord- och skogsbruk utgöra en risk för vattentäkten. Den generella tillståndsplikten i NFS 2015:2 som tidigare gällt i området kommer inte längre att gälla när ett nytt vattenskyddsområde beslutas. Vattentäktens sårbarhet bedömts som mycket stor och skyddsvärdet är högt. Länsstyrelsen anser att det utifrån ovanstående är motiverat att reglera hanteringen av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområdet. Föreskriften behålls därför i sin helhet.

4 § - Upplag - skogsbruksåtgärder. Inkomna synpunkter kring skogsbruksåtgärder (upplag) är motstridiga. Ett yttrande anser att föreskrifterna borde skärpas och en annan att förskrifterna är omotiverade och borde utgå. Med anledning av detta begärde Länsstyrelsen att Skogsstyrelsen skulle inkomma med kompletterande

yttrande där de inkomna synpunkterna bemöts. Skogsstyrelsen framför följande. Den primära zonen är en snäv zon så tillståndsplikt och att styra bort riskabla åtgärder är rimligt. Från upplag av GROT kan det bli ett stort läckage av framförallt kalium och nitrat/organiskt kväve under de första månaderna när barren vissnar och blir bruna. Läckaget varierar beroende på när på året upplägget görs. Inkluderas klimatförändringen och de risker med skyfall m.m. som kan uppstå så är det klokt att vara försiktig. I anslutning till upplag blir det mer körning med maskiner och därmed också en ökad risk för oljespill mm. Skogsstyrelsen framför att yttrandet inte är platsspecifikt utan vad som gäller rent allmänt för dessa skogsbruksåtgärder i närheten av vattentäkter.

I det tekniska underlaget pekas upplag av timmer ut som en risk för vattentäkten, vilket är i enlighet med Skogsstyrelsens yttrande. Området runt aktuell vattentäkt utgörs till största del av skog. Länsstyrelsen bedömer att det är sannolikt att upplag av timmer och dylikt kan förekomma inom vattenskyddsområdet och att det kan innebära en risk för vattentäkten. Länsstyrelsen tillämpar därför försiktighetsprincipen och bedömer att det är lämpligt att styra undan sådana typer av åtgärder från vattentäktens närområde. För att föreskrifterna inte ska innebära att det i praktiken blir omöjligt att bedriva skogsbruk inom området bedömer Länsstyrelsen att det fortsatt är lämpligt med ett undantag för upplag kortare än 3 månader. Sannolikheten att sådana kortvariga upplag ska innebära en stor risk för vattentäkten bedömer Länsstyrelsen som liten. Med anledning av ovanstående bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna ska kvarstå. Föreskrifterna justeras dock språkligt för att tydliggöra och förenkla.

4 § - Upplag av avfall etc. Undantaget angående markarbeten justeras i enlighet med Gislaved kommuns yttrande. Undantaget begränsas till att tillfälliga upplag ska ske i anslutning till den plats där markarbeten utförs.

Angående synpunkten från en privat markägare rörande dikningsmassor. Syftet var aldrig att dikningsmassor skulle innefattas i vad som här avses som upplag. För att förtydliga att så är fallet kompletterar Länsstyrelsen föreskriften med ett undantag så att detta framgår.

Angående att det bör möjliggöras för upplag av miljöfarligt avfall på hårdgjord yta för att vara i linje med undantaget för kemiska produkter. Undantaget för kemiska produkter gällde befintlig lagring som tidigare var tillståndsgiven. Eftersom det inte finns någon sådan tillståndsgiven verksamhet inom vattenskyddsområdet har detta undantag tagits bort. Det förekommer inte någon lagring av miljöfarligt avfall inom området. Sett till vattenskyddet är det inte lämpligt att sådan verksamhet tillkommer inom vattenskyddsområdet.

6 § - Energianläggningar och brunnar. Angående Gislaveds kommuns synpunkt att energianläggningar från berg eller vatten utgör en så stor risk att de bör förbjudas i primär zon. I dagsläget förekommer inga sådana anläggningar inom vattenskyddsområdet. Det finns endast enstaka hus i vattenskyddsområdet och inga hus inom primär skyddszon. Det finns inte heller planer på att utöka bebyggelsen i området. Eftersom det inte finns något behov av energianläggningar i området anser Länsstyrelsen att det inte finns behov av ett sådant förbud. Kommunen har genom bygglovsgivning eller planering kännedom om eventuell tillkommande bebyggelse och kan på detta sätt, tillsammans med befintlig anmälningsplikt för energianläggningar, få kännedom om och ställa krav på energianläggningar vid behov.

Övrigt. Angående varför det ej finns föreskrifter som förbjuder etablering av cisterner, fordonstvättar och andra verksamheter som riskerar att förorena grundvattnet. Ett vattenskyddsområdes föreskrifter ska vara relevanta för aktuellt område. Inga indikationer finns att en sådan typ av verksamhet är aktuell inom området. Kommunen har även möjlighet att vid en eventuell prövning styra undan verksamheten från vattenskyddsområdet.

Angående synpunkt om kostnaden som miljö- och hälsoskyddsnämnden har för prövning. Kostnader för prövning beslutas av kommunen som utför prövningen. Detta kan inte regleras i ett beslut om vattenskyddsområde och kommenteras därför inte.

Intresseprövning

Vattenskyddsområdet är ett angeläget allmänt intresse. Föreskrifterna är anpassade för att uppnå vattenskyddsområdets syfte och behovet av skydd. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Meddelade föreskrifter anses vara både rimliga och miljömässigt motiverade. Vidare bedömer Länsstyrelsen att vattenskyddsområdet och de föreslagna föreskrifterna uppfyller förutsättningarna för att beslutas som ett vattenskyddsområde enligt 7 kap. 21 § MB.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 21 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt. Enligt samma paragraf kan Länsstyrelsen upphäva ett vattenskyddsområde.

Enligt 7 kap. 22 § MB ska Länsstyrelsen meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med vattenskyddsområdet. Om det

behövs, får länsstyrelsen föreskriva att skyltar eller stängsel ska sättas upp och att annans mark får tas i anspråk för detta. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas. Länsstyrelsen får meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett vattenskyddsområde, om det finns särskilda skäl. En länsstyrelse får överlåta åt den eller de kommunala nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet att på ansökan av den som berörs av ett beslut enligt första stycket medgeundantag från beslutet.

I 7 kap. 26 § MB framgår att dispens enligt 7 kap. 22 § MB från förbud eller andra föreskrifter som meddelats med stöd av detta kapitel får ges endast om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet som ska tillämpa bestämmelserna i 3 kap. MB i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

Information

Vattenskyddsområdet berör två län

En länsstyrelse har endast befogenhet att fatta beslut inom det egna länets gränser. Beslut med identiska föreskrifter fattas därför samma dag av Länsstyrelsen i Jönköping län för den del av vattenskyddsområdet som ligger inom Gislaveds kommun.

Andra bestämmelser

Länsstyrelsen vill påminna om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter kan gälla för området. Som exempel finns Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:5) om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor. Dessa innehåller särskilda bestämmelser om bland annat cisterner och

hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor inom vattenskyddsområden.

Ersättning

Föreskrifter enligt 7 kap. 22 § MB riktar sig mot åtgärder som kan antas förorena vattentillgången. Enligt 31 kap. 4 § MB har fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till mark och vatten rätt till ersättning om föreskrifterna innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras.

Om det krävs tillstånd för en viss verksamhet eller åtgärd betalas ersättning endast om tillstånd har vägrats eller förenats med särskilda villkor enligt 31 kap. 5 § MB. Överenskommelse om ersättning ska träffas med sökande; Tranemo kommun. Nås ingen överenskommelse ska talan om ersättning eller inlösen föras i mark- och miljödomstolen senast 1 år efter att beslutet vunnit laga kraft, enligt 31 kap. 13 § MB.

Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområden beslutade av Länsstyrelsen, enligt miljöbalken och förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Länsstyrelsen kan i framtiden komma att besluta om att tillsynen ska överlåtas till kommunen om kommunen ansöker om det.

Underrättelse om beslut

Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i tidningarna Göteborgsposten, Borås tidning och Ulricehamns tidning. Berörda fastighetsägare och övriga sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse i ortstidning sker. Beslutet skickas dessutom per post till markägare (fastighetsägare) enligt till ansökan bifogad förteckning.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 2 med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Lisbeth Schultze med handläggare Linnea Ruderfelt som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist Sabine Lagerberg, enhetschef Annika Kjellkvist och vattendirektör Sandra Brantebäck, medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Karta över vattenskyddsområdet
2. Överklagandehänvisning regeringen

Bilaga 1 - Karta över Grimsås vattenskyddsområde

2021-11-02, dnr 513-46710-2019

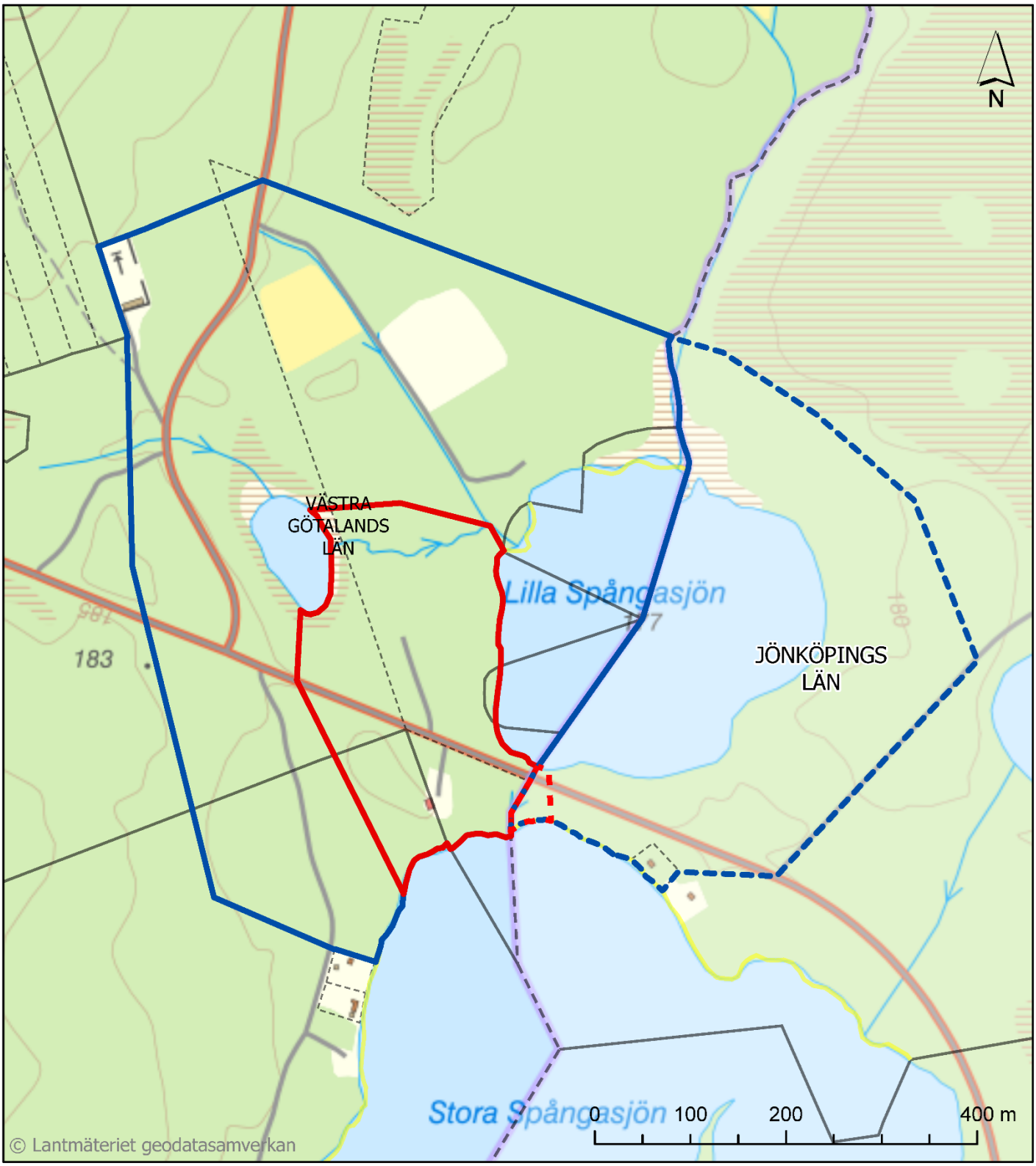

Teckenförklaring

- Primär skyddszon inom Västra Götalands län
- Sekundär skyddszon inom Västra Götalands län
- Primär skyddszon inom Jönköpings län
- Sekundär skyddszon inom Jönköpings län

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **senast 30:e november**. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **senast 30:e november**.

Ditt överklagande ska innehålla

Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
Hur du vill att beslutet ska ändras.
Varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 46710-2019.